



Teitur Poulsen, stjóri í Lundin kjakast við stjóran á Jarðfeingi, Petur Joensen á oljumessuni í Stavanger herfyri.
Mynd Jan Müller/oljan.fo

Teitur Poulsen: Mugu lækka oljuskatt fyri at vera kappingarfør

Deil:



Jan Müller

19.09.2014 - 16:04

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Skulu Føroyar gera sær vónir um, at oljufeløg vilja koma henda vegin at bora kostnaðarmiklar brunnar í framtíðini, so má føroyski landgrunnurin eisini vera kappingarførur við onnur leitistöki kring heimin. Og soleiðis sum gongdin hevur verið við 9

turrum brunnum eru ráðini fyri at fáa fleiri brunnar, at myndugleikarnir lækka skattin hjá oljufeløgnum eitt sindur.

Hetta heldur havnarmaðurin Teitur Poulsen, sum hevur arbeitt í altjóða oljuvinnuni síðani 1999 og sum í dag er partur av leiðsluni í svenska oljufelagnum Lundin, ið nøkur ár herfyri fann eina av heimsins størstu oljukeldum.

Hann hevur arbeiðssæti í sveisiska býnum Geneve, har hann hevur ábyrgdina av íløgu- og fíggarvirkseminum hjá felagnum.

“Vit hava ikki fingið nakrar ábendingar frá teimum feløgum, vit samskifta við, at skattaskipanin er ein forðing fyri áhuganum fyri føroyska økinum,” sigur Petur Joensen, stjóri á Jarðfeingi í viðmerking.

Manglandi javnvág

Oljan.fo hitti Teit Poulsen á oljumessuni í Stavanger herfyri og spurdi, hvat hann heldur um støðuna á leitiøkinum í Føroyum í lètuni eftir 9 turrar brunnar.

“Tað er altíð ein byrjan at hava borað nakrar brunnar og hava staðfest, at oljan finst. Men eftir mínum tykki, og tað er reint persónligt, so er tað, sum krevst fyri at fáa framburð á føroyska landgrunninum er at koma víðari frá punkt a til b, tvs. at fáa fleiri datapunkt - og fyri, at tað skal henda, so má sokallaða “risk-reward” javnvágin vera í lagi. Og tað er hon ikki í dag.

Fyri at justera ta ballansuna nakað átti man at sett skattin eitt sindur niður í Føroyum. Finnur tú eitt sera lönandi felt í Føroyum, so betalir tú nærum 57% til landskassan. Tað er kanska ikki nógv í mun til Norra og onnur lond, men vit skulu minnast til, hvar vit eru í tilgongdini í dag.”

Teitur Poulsen, sum sjálvur hevur arbeitt í oljuvinnuni seinastu 15 árinum og harvið hevur fingið royndir og eitt gott innlit í vinnuna, heldur, at Føroyar eru tað hann kallar eitt “virgin” øki í mun til tær etableraðu oljuprovinsirnar. Og tað má onkursvegna síggjast aftur í skipanini við “risk/award”, also hvat tú váðar og fær burturúr.

“Tá stjórar í oljufeløgnum skulu taka avgerð um, antin teir vilja brúka 100 mill. dollarar í føroyskum øki ella øðrum økjum, so má tann ballansan vera í lagi. Sjálvur haldi eg ikki, at hon er attraktiv nokk í lètuni.”

Teitur Poulsen heldur tað er avgerandi at fáa fleiri brunnar boraðar, tvs. hol, sum aftur kunnu kallibrera verandi seismikkini við fakta.

“Tá man hugsar um, at tað eru borað 9 hol í 13 ár og setir tað í perspektiv, so er tað ikki meira enn tað, sum verður borað hvønn ársfjórðing í Norra.”

Eiga at hava vónina framvegis

-Meinar tú tá, at føroyingar eiga ikki at missa vónina, hóast tað eru boraðir 9 brunnar uttan nakað lønandi fund?

“Tað eiga vit ikki. Men eg haldi eisini vit mugu síggja veruleikan í eyguni, har vit hava havt eina skipan og eitt rammuverk tey seinastu 13 árin, og at tað hevur ført okkum hartil vit eru í dag, har einki kommersielt er komið burturúr. Tí mugu vit fara aftur til tekniborðið og kanska endurmeta, hvat vit skulu broyta fyri at royna at “kick”-starta økið enn einaferð. Og her er skattaskipanin ein partur. Tað stigið mugu so myndugleikar og politikarar taka.

Hugsa vit um Føroyar sum eitt land, ið ynskir at fáa eina oljuframleiðslu í gongd á landgrunninum einaferð í framtíðini, so eiga allir partar at seta seg saman og finna fram til, hvat skal gerast, og hvat er skilabest fyri víðaeri leitingina.

Mugu vera meira kappingarfør

-Myndugleikarnir í Føroyum ynskja, at vit í størri mun skulu marknaðarføra landgrunnin til oljuleiting. Hvat heldur tú um tað?

“Oljufeløgini hava leititoymi, sum hyggja at økjum kring allan heim, og vit vita, at tað er stór kapping um tey ymsu økini. Tey vilja skapa virði til partaeigararnar, og tey vilja so í ein stóran mun sjálvi royna at finna út av, hvar tað er rætt at seta borin í ella ikki. Sjálvandi kann marknaðarføring gera sítt, men í míni verð er hon perferilarmur.

Veruleikin er, at vit mugu vera munandi meira kappingarfør, tá vit bjóða undirgrundina fram, tí tað er sera dýrt at bora í Føroyum. Tú hevur basalt, og tað er djúpt vatn, og tað kostar nógv, og tí má prísurin oljufeløg eru úti eftir eisini vera tilsvarandi attraktivur.”

Teitur Poulsen vísir á, at Lundin framleiðir olju í t.d. Fraklandi, har tey rinda 34% í skatti. Har hevur man framleitt síðani í 50-unum, og tú hevur so eisini onnur frontierøki, har tú kanska liggur millum 30 og 50% í skatti. Í Bretlandi hevði man fyri nøkrum fáum árum síðani 50% í marginals-katti. At vit í Føroyum skulu liggja yvir tað er ikki rætt heldur føroyski oljumaðurin.

Dýrt at bora í Føroyum

Ein máti at skapa áhuga fyri føroyska økinum er, at føroyskir myndugleikar sjálvir brúka meira orku til at búna prospektir at selja oljufeløgum heldur Teitur Poulsen.

“Vit skulu gera tað vit kunnu, tí vit sita jú á øllum data. So sjálvandi hava vit bestu byrjunarstøðuna til at formidla ta vitanina út til feløgini. Men tey hava eisini toppleitifólk sjálvi, so tey duga jú eisini at gera sítt heimaarbeiði.”

-Hvør bíðar so eftir hvørjum?

“Føroyingar hava jú bara sítt eigna øki at fokusera uppá. Altjóða oljufeløg hava hundraðtals øki at hyggja eftir. So tey missa ikki svøvnin, um føroyingar ikki gera nakað

fyrir at varpa ljós á føroyska landgrunnin. Føroyingar mugu til at taka í egnan barm skal gongd koma á leitingina.

Eg veit, hvat tað kostar at bora í Føroyum, og eg veit, hvat tað kostar í øðrum oljuprovinsum kring heimin, og soleiðis sum eg síggi tað, so er javnvágin ikki heilt “up to date” í lötuni.

Gerið tað áhugavert at gera íløgur

Samanumtikið heldur Teitur Poulsen, at málið hjá føroyingum má vera at gera tað so áhugavert sum gjørligt hjá oljufeløgnum at gera íløgur her. At man hevur eina skipan við bryggjukanti ol. er í lagi. Tað fer ikki at koppa nakrari avgerð hvørki henda ella handa vegin. Málið eigur at vera at gera tingini so einføld sum møguligt og at hava lægri skatt.”

Nú Lundin arbeiðir saman við Statoil um útbygging av Johan Sverdrup fundinum spurdu vit Teit Poulsen, hvønn týdning tað hevur fyri føroysku leitingina at hava eitt felag sum Statoil við.

“Tað er týdningarmikið at hava feløg sum Statoil í Føroyum, tí tað er eitt attraktivt og respektabult felag. Men tað, sum er avgerandi, er, at fleiri brunnar verða boraðir, skulu tingini henda eitt sindur skjótari. Og um brunnar verða boraðir er tað kortini ikki so avgerandi, hvørji feløg standa fyri at bora.”

At enda spurdu vit, um vit fara at síggja Lundin í Føroyum?

“Tað eru ongar ætlanir um tað í lötuni. Vit arbeiða í Norra, umframt at Malaysia eisini er eitt vakstrarøki hjá okkum.”

Skattaskipan ongin forðing

Oljan.fo hevur biðið stjóran á Jarðfeingi, Petur Joensen um eina viðmerking til úttalilsini hjá Teiti Poulsen. Hann sigur:

“Tá fiskalu/fíggjarligu treytirnar í síni tíð vórðu settar saman, var eitt av endamálunum, at skipanin skuldi leggjast á eitt støði, har oljufeløgini kundu kenna seg rímiliga trygg við, at hon var robust. Altso, at hon ikki varð lögð á eitt kunstiga lágt støði fyri at fáa feløg higar at arbeiða, og so hækka skattin, um fund vórðu gjørd.

Hvørt støðið skuldi verið hægri ella lægri er torført at meta um, men vit hava so ikki fingið nakrar ábendingar frá teimum feløgum, vit samskifta við, at skattaskipanin er ein forðing fyri áhuganum fyri føroyska økinum.”